

27 mars 2014

## Frågor och svar - Nationell riskbedömning avseende finansiering av terrorism

### Kortfattat

- Sverige har för första gången tittat på de nationella risker som vi står inför vad det gäller finansiering av terrorism. Riskbedömningen är ett första steg mot att Sverige ska bli mer effektivt i sitt arbete med att motverka finansiering av terrorism. Nästa steg är att regeringen ska ta fram en nationell strategi baserad på de risker som nu har identifierats.
- Riskbedömningen pekar på fem områden som kräver någon form av åtgärd samt ytterligare fem områden som kan kräva åtgärder, men där kunskapsläget behöver förbättras. Riskerna handlar bland annat om terrorismfinansiering genom insamlingsverksamhet samt kontantsmuggling och utförsel av olika varor.
- För flera av de identifierade riskområdena är det långt ifrån uppenbart vilka åtgärder som skulle vara lämpliga att vidta. Det är dock sannolikt att en mängd mindre, men koordinerade åtgärder i olika delar av samhället kan ha goda förutsättningar att sänka risknivån på sikt.

### Frågor och svar

#### **Vilka är de specifika riskerna?**

Den sammantagna riskbedömningen pekar på fem områden som fordrar någon form av åtgärd samt ytterligare fem områden som kan kräva åtgärder, men där kunskapsläget behöver förbättras. Riskerna handlar bland annat om terrorismfinansiering genom insamlingsverksamhet samt kontantsmuggling och utförsel av olika varor.

Många olika myndigheter och verksamheter kan komma i kontakt med indikationer på terrorismfinansiering, men det är sällan någon enskild part har mer än partiellt underlag för att upptäcka och förhindra. En central uppgift för en effektiv bekämpning av finansiering av terrorism är att höja kunskapsnivån och medvetenheten samt möjliggöra det informationsutbyte som behövs för att kunna tolka de svaga signaler det typiskt sett handlar om.

#### **Varför gör Sverige den här bedömningen?**

Sverige behöver en ta fram en nationell strategi för att på bästa sätt kunna bekämpa finansiering av terrorism. Nu har vi, i ett första steg, identifierat de specifika riskerna som är aktuella i Sverige. Nästa steg blir att regeringen ska arbeta fram en nationell strategi.

**27 mars 2014**

### **På vems initiativ sker den här bedömningen?**

Sverige har, som en av 36 medlemmar i den mellanstatliga organisationen Financial Action Task Force (FATF), förbundit sig att vidta åtgärder mot finansiering av terrorism. Sedan 2012 rekommenderar FATF att medlemmarna genomför nationella riskbedömningar. Syftet är att varje lands nationella strategi för bekämpning av finansiering av terrorism ska utgå ifrån de specifika risker som är aktuella i det landet. Regeringen gav därför 2012 sexton myndigheter uppdraget att bedöma Sveriges risker avseende penningtvätt och finansiering av terrorism. I augusti 2013 överlämnades en delrapportering avseende penningtvätt till regeringen och nu följer den andra delrapporteringen, den som avser finansiering av terrorism.

### **Hur ser det ut?**

Det förekommer sannolikt finansiering av terrorism idag i Sverige. Merparten av finansieringen bedöms gå från Sverige till personer och organisationer i utlandet. Hotet är förhållandevis begränsat, men inte försumbart. Även små penningströmmar kan leda till svåra konsekvenser genom de allvarliga våldsbrott de bidrar till.

### **Varför är det viktigt att förhindra finansiering av terrorism?**

Det handlar ytterst om att förhindra terrorism. Terrorism är ett hot som riktas mot samhällets funktionalitet och våra grundläggande demokratiska värden. Det är ett allvarligt brott som, när det inträffar, ofta drabbar civila människors liv, hälsa och egendom.

### **Ser det likadant ut i de flesta länder?**

Det är svårt att svara på i dagsläget då flera av medlemsländerna fortfarande arbetar med sina riskbedömningar. Det får vi alltså återkomma till. Ju fler länder som färdigställer sina bedömningar, desto bättre kommer vi att förstå vilka skillnader och likheter som föreligger.

### **Finns det länder som är lika oss? I så fall vilka?**

Det är svårt att svara på eftersom många länder fortfarande arbetar med sina riskbedömningar. Ju fler länder som färdigställer sina bedömningar, desto bättre kommer vi att förstå vilka skillnader och likheter som föreligger.

### **Hur mycket pengar handlar det om?**

Det är mycket svårt att svara på. Men mot bakgrund av det material som har studerats i denna riskbedömning skulle det kunna handla om miljonbelopp årligen, där merparten bedöms riktas till terroristorganisationer i utlandet.

### **Vems ansvar är det att det ser ut såhär?**

Terrorism är en global utmaning med underliggande orsaker och dynamik som ofta är mycket komplexa. Det finns, på grund av detta, inget enkelt svar på den frågan. Ansvaret är globalt samtidigt som varje enskilt land måste förstå och motarbeta sina specifika risker. Svenska myndigheter arbetar kontinuerligt för att motverka såväl terrorism i sig som finansiering av terrorism.

**27 mars 2014**

**Varför har ni inte tagit tag i det här tidigare?**

Sverige har länge arbetat mot finansiering av terrorism och flera åtal har väckts sedan 2002 då den nuvarande lagen trädde i kraft. Denna riskbedömning är dock ett viktigt verktyg för att kunna vidareutveckla arbetet mot terrorismfinansiering.

**Varför har vi inte bättre kunskap om läget?**

Det är i första hand myndigheter som bedriver underrättelsearbete som har en bild av terrorismfinansieringshotet i Sverige. På grund av detta är möjligheterna att sprida information om hotet begränsade. Det finns också få svenska fall att studera. Förhoppningsvis kan dock denna riskbedömning förbättra kunskapsläget och även väcka nya frågor som bör studeras vidare.

**Behöver lagstiftningen ses över?**

I rapporten diskuterar vi vissa frågor kopplade till lagstiftningen, men för flera av riskområdena är det långt ifrån uppenbart vad som skulle utgöra lämpliga åtgärder. Det är dock sannolikt att en mängd mindre, men koordinerade åtgärder i olika delar av samhället kan ha goda förutsättningar att sänka risknivån på sikt.

**Vad händer nu?**

Rapporten har nu lämnats till regeringen som kommer att arbeta vidare med en strategi för att effektivt bekämpa finansiering av terrorism.

**Sverige har ju tidigare fått kritik av FATF. Är läget idag bättre eller sämre än det var vid det tillfället?**

Sverige har arbetat hårt med att se över och utveckla sina insatser mot finansiering av terrorism under de senaste åren, vilket vi också kommer fortsätta med framöver. Nu är vi dessutom ett av de länder som har tagit fram en nationell riskbedömning på området.